MATEMATIKA 1

2023/2024

1 Brojevi $\mathbb{N}, \mathbb{Z}, \mathbb{Q}, \mathbb{R}, \mathbb{C}$

- 1. Skup prirodnih brojeva. Formulisati princip matematičke indukcije. Definisati skup cijelih i skup racionalnih brojeva.
- 2. Skup realnih brojeva. Apsolutne vrijednosti, definicija i osnovne osobine, dokazati nejednakost trougla.
- 3. Bernulijeva nejednakost i binomna formula.
- 4. Kompleksni brojevi, definicija, operacije sa kompleksnim brojevima. Trigonometrijski i eksponencijalni oblik kompleksnog broja. Muavrove formule.

2 Relacije i funkcije

- 5. Definisati uređeni par i Dekartov proizvod dva skupa.
- 6. Definisati binarnu relaciju. Refleksivna, simetrična, antisimetrična i tranzitivna relacija. Relacije ekvivalencije i poretka. Klase ekvivalencije.
- 7. Definisati funkciju. Domen i kodomen funkcije, injekcija, sirjekcija, bijekcija, kompozicija dvije funkcije, inverzna funkcija.

3 Algebarske strukture

- 8. Definicija grupe. Primjeri grupa.
- 9. Podgrupa date grupe, red grupe. Lagranžova teorema o podgrupi konačne grupe.
- 10. Prsten, polje. Primjeri prstena i polja.

Polinomi 4

- 11. Prsten polinoma. Stepen polinoma, jednakost dva polinoma.
- 12. Osnovni stav algebre. Bezuova teorema.

5 Determinante

- 13. Definisati determinantu drugog reda. Definisati determinantu reda n. Laplasov razvoj.
- 14. Osobine determinanti.

6 Matrice

- 15. Pojam matrice. Operacije sa matricama, osobine. Pokazati primjerom da množenje matrica nije komutativno.
- 16. Definisati matrice elementarnih transformacija. Odrediti $E_{23}, E_2(-1), E_{23}(-1)$. Izračunati $E_{ij}^{-1}, E_i^{-1}(t), E_{ij}^{-1}(t)$.
- 17. Transponovana, adjungova i inverzna matrica.

Sistemi linearnih jednačina 7

- 18. Kramerovo pravilo.
- 19. Koristeći Gaus-Žordanovu metodu riješiti sisteme

(a)
$$\begin{cases} x + y + z = 5 \\ 2x + 3y + 5z = 8 \\ 4x + 5z = 2, \end{cases}$$

(a)
$$\begin{cases} x+y+z=5\\ 2x+3y+5z=8\\ 4x+5z=2, \end{cases}$$
(b)
$$\begin{cases} x+2y-3z=2\\ 6x+3y-9z=6\\ 7x+14y-21z=13, \end{cases}$$

8 Granične vrijednosti nizova. Konvergencija

- 20. Definisati niz i graničnu vrijednost niza. Osobine konvergentnih nizova.
- 21. Monotoni nizovi. Pokazati da niz $x_n = \left(1 + \frac{1}{n}\right)^n$ konvergira. Broj e.
- 22. Košijev niz i konvergencija. Ispitati konvergenciju nizova čiji su opšti članovi

(a)
$$x_n = 1 + \frac{1}{2^2} + \frac{1}{3^2} + \dots + \frac{1}{n^2}$$
,

(b)
$$x_n = 1 + \frac{1}{2} + \frac{1}{3} + \dots + \frac{1}{n}$$
.

23. Banahov princip kontrakcije.

9 Granične vrijednosti funkcija

- 24. Definisati tačku nagomilavanja skupa. Definisati $\lim_{x\to x_0} f(x) = L, (x_0 \in \mathbb{R}, L \in \mathbb{R}).$
- 25. Osobine graničnih vrijednosti funkcija. Koristeći teoremu o "tri funkcije" pokazati da je $\lim_{x\to 0}\frac{\sin x}{x}=1$.

10 Neprekidne funkcije

26. Definisati neprekidnu funkciju u tački. Navesti osnovne osobine neprekidnih funkcija. Pokazati da jednačina

$$x^4 - 3x^2 + 2x - 1 = 0,$$

ima bar jednu nulu na segmentu [1, 2].

27. Definisati prividan prekid, prekid I i prekid II vrste i dati odgovarajuće primjere funkcija koje imaju takve prekide.

11 Prvi izvod. Pravila diferenciranja

- 28. Definisati prvi izvod funkcije u tački i dati geometrijski smisao. Odrediti jednačinu tangente krive $y = \sin x$ u tački $(\pi/4, \sqrt{2}/2)$.
- 29. Definisati lijevi i desni izvod funkcije f u tački x_0 i dati primjer funkcije koja je neprekidna a nije diferencijabilna u tački x = 0.
- 30. Pravila diferenciranja (izvod zbira, razlike, proizvoda, količnika, kompozicije dvije funkcije, izvod inverzne funkcije).

12 Teoreme o srednjim vrijednostima

- 31. Formulisati teoreme o srednjim vrijednostima.
- 32. Neka je funkcija f neprekidna na [a,b] i diferencijabilna na (a,b). Ako je f'(x) > 0 za svako $x \in (a,b)$ dokazati da je funkcija f monotono rastuća na (a,b).
- 33. Ispitati monotonost i odrediti ekstreme funkcije

$$f(x) = x - \ln(1+x), x > -1.$$

13 Izvodi višeg reda. Tejlorova formula

- 34. Definisati izvod reda n. Izračunati izvode reda n sljedećih funkcija : $x\mapsto a^x, x\mapsto \ln x, x\mapsto \sin x.$
- 35. Definisati konveksnu funkciju na (a, b) i navesti Jensenovu nejednakost. Drugi izvod i konveksnost funkcije.
- 36. Definisati Tejlorov polinom stepena n funkcije f. Navesti Košijev i Lagranžov oblik ostatka u Tejlorovoj formuli.

14 Integralni račun

37. Određeni integral. Definicija i geometrijski smisao. Rimanove sume. Osobine određenog integrala.

- 38. Primitivna funkcija. Neodređeni integral. Primitivne funkcije osnovnih elementarnih funkcija. Osobine neodređenog integrala. Metoda smjene. Parcijalna integracija.
- 39. Formulisati Njutn-Lajbnicovu formulu. Primjene određenog integrala.